

О. В. Бурлука
кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри культурології Національного
юридичного університету
імені Ярослава Мудрого

АКТУАЛІЗАЦІЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

В сучасному соціокультурному просторі простежується трансформація соціальних, економічних і професійних відносин. Прогрес інформаційного суспільства передбачає постійне оновлення інформації, входження новітніх технологій і комп'ютерної техніки в усі сфери життя. Ці умови орієнтують на високий професійний і загальнокультурний рівень особистості, що прагне постійного самовдосконалення, самоствердження і реалізації своїх можливостей. Освітня практика не може повністю задовольнити ці вимоги, тому постає проблема підготовки фахівців, здатних до постійної самоосвіти, що є не лише підготовкою людини до певної сфери, галузі праці і конкретної роботи, але і умовою підйому її загальної культури. Актуальність самоосвіти особистості в сучасному суспільстві обумовлена тенденцією її домінування в розвитку освіти як соціального інституту й виду діяльності. Процеси самоосвіти стали основою переосмислення місця і ролі людини в суспільстві, переоцінки її інтелектуального, емоційного, творчого потенціалу.

Самоосвіта як важливий чинник самовдосконалення і самореалізації особистості в професійній і непрофесійній сферах стає індивідуальною

і суспільною цінністю, обов'язковим компонентом життя, основним принципом конкурентоспроможності особистості. Тому сучасна професійна освіта повинна забезпечити певні умови щодо стимулювання і реалізації самоосвітньої активності особистості, має бути орієнтована на особистість, що готова до самоосвіти і включати основні елементи історичного, культурного, морального, трудового, соціального досвіду. В. Корвяков, з цього приводу зауважує: «Самообразовательная деятельность выступает в качестве наиболее перспективной в современных образовательных условиях» [3; 96]. Це істотно змінює цінність самоосвітньої діяльності особистості, її призначення, функції, зміст і засоби. Зміна способів організації навчального процесу, пріоритет самоосвітньої діяльності вимагає індивідуального розвитку, самоорганізації і саморегуляції особистості, особистий досвід стає конкурентною перевагою людини. Самоосвіта особистості пов'язана з процедурами саморефлексії, самооцінки, самоідентифікації і виробленням умінь і навичок самостійно набувати актуальні знання і трансформувати їх в практичну діяльність. Самоосвітня діяльність стає універсальною характеристикою фахівця, що дозволяє задовольнити соціальні очікування суспільства і вийти на високий професійний і особистий рівень освіченості.

Основою самоосвіти особистості є знання, набуті в процесі організованого навчання, професійної підготовки або підвищення кваліфікації фахівця. Здійснення самоосвітньої діяльності особистості передбачає позитивний досвід придбання знань, моральні або матеріальні стимули і практичні можливості для навчання – вільний час, інформаційні ресурси тощо. На думку Н. Миняєвої «ресурс самообразовательной деятельности в высшем профессиональном образовании представляет открытую, динамическую, уровневую педагогическую систему, эмерджентным свойством которой является актуализация» [4; 75]. Необхідність самоосвітньої компетентності тісно пов'язана з процесами професійного самовдосконалення, отримання або поглиблення знань, у відповідній галузі, з розвитком своїх здібностей, з ліквідацією пропусків в одному з видів професійної підготовки тощо. Самоосвітня компетентність особистості орієнтує освітній процес на цінності саморозвитку і самореалізації фахівця; на здатність виявляти фундаментальні наукові основи професійних дій; на застосування інформаційних технологій та комп'ютерної техніки тощо.

Актуалізація самоосвітньої компетентності особистості в процесі навчання, зумовлена не лише її функціональними і сутнісними характе-

ристиками, скільки її новою соціальною роллю, сформованою під впливом соціально-економічних, соціально-політичних, соціальних чинників суспільного розвитку. У сучасних умовах самоосвітня компетентність особистості – обов'язкова необхідність, від задоволення якої багато в чому залежить подальший науково-технічний і соціальний прогрес нашої країни. Вона є умовою збереження і вдосконалення загальнокультурної і професійної компетентності фахівця, життєво необхідний елемент професійної праці і повноцінного розвитку особистості, її духовної культури.

Список використаних джерел:

1. Бурлука Е. В. Самообразование личности как социально-педагогическая проблема. Монография – Х. : ЧПИ «Новое слово», 2008. – 180 с.
2. Бурлука О. В. Самоосвіта особистості як процес створення власного образу// Вісник ХНПУ ім. Сковороди «Філософія» /Харк. нац. пед. ун-т ім. Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2017. – Вип. 49 (I). – С. 118–132.
3. Корвяков В. А. Формирование самообразовательной деятельности студента: монография / В. Корвяков – М. : Университетская книга, 2006. – 140 с.
4. Миняева Н. М. Проблема актуализации ресурса самообразовательной деятельности студента в университетском образовании //Вестник Ориенбургского государственного университета. – Вып. №5 (154), 2013 – С. 72–75.

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого
Кафедра культурології

ПРОБЛЕМИ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СОЦІУМІ

Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції
(21 березня 2019 року)

Харків
«Право»
2019

УДК 13:130.1(130.2)+340+37.04+8
П78

Редакційна колегія:

А. П. Гетьман – д. ю. н., професор, проректор з наукової роботи НЮУ ім. Ярослава Мудрого (голова редколегії);

В. О. Лозовой – д. ф. н., професор, завідувач кафедри культурології НЮУ ім. Ярослава Мудрого (заступник голови редколегії);

О. В. Прудникова – д. ф. н., доцент, доцент кафедри культурології НЮУ ім. Ярослава Мудрого;

Л. М. Сідак – к. ф. н., доцент, доцент кафедри культурології НЮУ ім. Ярослава Мудрого (секретар редколегії);

Ю. А. Меліхова – к. ю. н., доцент кафедри культурології НЮУ ім. Ярослава Мудрого

Проблеми саморозвитку особистості в сучасному українському соціумі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (21 берез. 2019 р.) / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2019. – 126 с.

ISBN 978-966-937-656-5

Збірник містить наукові статті й тези наукових доповідей з питань філософської антропології, філософії культури, соціальної філософії, філософії права, психології, педагогіки, культурології та актуальних проблем освіти і виховання в сучасних умовах соціокультурного розвитку.

Для викладачів, докторантів, аспірантів, студентів гуманітарних закладів вищої освіти та вчителів загальноосвітніх шкіл.

УДК 13:130.1(130.2)+340+37.04+8

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019

© Оформлення. Видавництво «Право», 2019

ISBN 978-966-937-656-5

Разумна А. Г.	ПРОФЕСІЙНА ІДЕНТИЧНІСТЬ ЯК ФЕНОМЕН РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	71
Малишева А. А.	МАЙНДФУЛНЕС ЯК ЗАСІБ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	74

Напрям 4

ПРОБЛЕМИ І СУПЕРЕЧНОСТІ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Криворучко С. К.	ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ В СУЧАСНІЙ ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	78
Бурлука О. В.	АКТУАЛІЗАЦІЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	82
Дейнека Р. С.	НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ ЯК ІНСТРУМЕНТ САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	84
Матвійчук Ю. Ю.	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ВІДКРИТИЙ ПРОСТІР САМОРОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	88
Педан Т. М.	САМОРОЗВИТОК БАТЬКІВ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	92
Шихова І. В.	РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ ЯК УМОВА УПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА».....	95
Терещенко О. Л.	ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ САМООСВІТИ ТА САМОРОЗВИТКУ УЧНІВ НА УРОКАХ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	98
Салогуб С. В.	ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ ЯК МОТИВАЦІЯ ДО САМООСВІТИ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.....	102